

# Hof van Cassatie van België

## Arrest

Nr. S.24.0022.N

1. **BALOISE BELGIUM nv**, met zetel te 2600 Berchem, Posthofbrug 16, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0400.048.883,
2. **BELFIUS INSURANCE nv**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Rogier Tower, Karel Rogierplein 11, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0405.764.064,
3. **P&V VERZEKERINGEN cv**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Koningsstraat 151, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0402.236.531,
4. **AXA BELGIUM nv**, met zetel te 1000 Brussel, Troonplein 1, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0404.483.367,
5. **PREMIA INSURANCE EUROPE nv**, met zetel te 2000 Antwerpen, Entrepotkaai 5, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0404.454.168,

eiseressen,

vertegenwoordigd door mr. J. Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, waar de eiseressen woonplaats kiezen,

**tegen**

1. **J.G.**,
2. **GHYCO bv**, met zetel te 3830 Wellen, Langstraat 18, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0877.015.206,

verweerders,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Driekoningenstraat 3, waar de verweerders woonplaats kiezen,

**mede in zake**

1. **S.L.**,
2. **P.K.**,
3. **FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR BEROEPSRISICO'S**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Sterrenkundelaan 1, ingeschreven bij de KBO onder nummer 0206.734.318,

tot bindendverklaring van het arrest opgeroepen partijen.

## **I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF**

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt, van 6 november 2023.

Advocaat-generaal Hugo Mormont heeft op 26 december 2025 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Ilse Couwenberg heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Hugo Mormont heeft geconcludeerd.

## **II. CASSATIEMIDDEL**

De eiseressen voeren in hun verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

### III. BESLISSING VAN HET HOF

#### *Beoordeling*

##### *Eerste onderdeel*

1. Krachtens artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet worden prejudiciële geschillen die zich stellen voor de strafrechter in verband met de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet, beslecht door het arbeidsgerecht.
2. Een geschil over de vraag of een ongeval kwalificeert als een arbeidsongeval betreft een prejudicieel geschil in de zin van voormelde bepaling.
3. Krachtens artikel 7, eerste lid, Arbeidsongevallenwet wordt voor de toepassing van deze wet als arbeidsongeval beschouwd elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt.
4. Het arbeidsgerecht dat in het kader van een prejudicieel geschil uitspraak moet doen over de vraag of een ongeval kwalificeert als een arbeidsongeval moet in de regel ook oordelen over het bestaan van een arbeidsovereenkomst.
5. Uit de vaststellingen van het arrest blijkt dat:
  - voor de correctionele kamer van het hof van beroep een prejudicieel geschil is gerezen met betrekking tot de kwalificatie van het ongeval van 26 augustus 2008;
  - deze kamer de strafvordering heeft geschorst tot na de beslechting van het prejudicieel geschil door een arbeidsgerecht;
  - het arbeidshof is gevat in het kader van een prejudicieel geschil overeenkomstig artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet.
6. De appelrechters die in het kader van een prejudicieel geschil over het bestaan van een arbeidsongeval oordelen dat geen arbeidsovereenkomst bestond tussen het slachtoffer en de verweerders en dat zich bijgevolg geen arbeidsongeval voordeed, schenden artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet niet.

Het onderdeel kan in zoverre niet worden aangenomen.

7. Voor het overige is het onderdeel afgeleid uit de vergeefs aangevoerde schending van artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet en bijgevolg niet ontvankelijk.

*Tweede onderdeel*

8. Het is niet tegenstrijdig enerzijds vast te stellen dat het Hof in een arrest van 7 oktober 2015 heeft geoordeeld dat de strafrechter naar recht kon beslissen dat de getroffene op het ogenblik van het ongeval niet door een arbeidsovereenkomst was verbonden en anderzijds te oordelen dat het arbeidshof dat in het kader van een prejudicieel geschil uitspraak moet doen over de vraag of een ongeval kwalificeert als een arbeidsongeval, moet oordelen over het wel of niet bestaan van een arbeidsovereenkomst tussen het slachtoffer van het ongeval en de verweerders.

Het onderdeel mist feitelijke grondslag.

***Dictum***

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiseressen tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiseressen op 1.027,90 euro en op 650 euro rolrecht verschuldigd aan de Belgische Staat en op 26 euro ten gunste van het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Geert Jocqué, als voorzitter, en de raadsheren Ilse Couwenberg, Myriam Ghyselen, Bruno Lietaert en Eva Van Hoorde, en in openbare rechtszitting van 2 maart 2026 uitgesproken door sectievoorzitter Geert Jocqué, in aanwezigheid van advocaat-generaal Hugo Mormont, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

M. Van Beneden

E. Van Hoorde

B. Lietaert

M. Ghyselen

I. Couwenberg

G. Jocqué

**VOORZIENING IN CASSATIE**

- VOOR:**
- 1) de naamloze vennootschap **BALOISE BELGIUM**, met zetel te 2600 Berchem, Posthofbrug 16, met ondernemingsnummer 0400.048.883,
  - 2) de naamloze vennootschap **BELFIUS INSURANCE**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Karel Rogierplein 11, met ondernemingsnummer 0405.764.064,
  - 3) de naamloze vennootschap **P&V VERZEKERINGEN**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Koningsstraat 151, met ondernemingsnummer 0402.236.531,
  - 4) de naamloze vennootschap **AXA BELGIUM**, met zetel te 1000 Brussel, Troonplein 1, met ondernemingsnummer 0404.483.367,
  - 5) de naamloze vennootschap **PREMIA INSURANCE EUROPE**, met zetel te 2000 Antwerpen, Entrepotkaai 5, met ondernemingsnummer 0404.454.168,

eiseressen tot cassatie,

bijgestaan en vertegenwoordigd door ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie J. Verbist, kantoor houdende te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan,

- TEGEN:**
- 1) de heer **G.J.**,

verweerder in cassatie,

- 2) de besloten vennootschap **GHYCO**, met zetel te 3830 Wellen, Langstraat 18, met ondernemingsnummer 0877.015.206,

verweerster in cassatie,

IN AANWEZIGHEID VAN:

1) mevrouw **L.S.**,

2) de heer **K.P.**,

3) het **FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR  
BEROEPSRISICO'S**, met zetel te 1050 Brussel, Sterrenkundelaan 1,  
met ondernemingsnummer 0206.734.318,

tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen,

\*

\* \*

Aan mevrouw de Eerste Voorzitter en de heer Voorzitter van het Hof van  
Cassatie,

Aan de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiseressen hebben de eer het arrest aan Uw beoordeling te onderwerpen  
dat op 6 november 2023 op tegenspraak tussen partijen door kamer 7 van het  
arbeidshof Antwerpen, afdeling Hasselt, werd gewezen (2022/AH/134).

**FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN**

1. De appelrechters stellen vast dat de heer R.K. op 26 augustus 2008 om het  
leven kwam, toen hij aanwezig was op een werf in D. De heer R.K. liet zijn  
weduwe, de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, en zijn  
toen nog minderjarige zoon, de tweede tot bindend verklaring van het arrest  
opgeroepen partij, na.

Verweerster is een onderneming actief in het uitvoeren van grond- en zeefwerken. Noch verweerster, noch verweerder hadden een arbeidsongevallen-verzekering gesloten. Als in een dergelijk geval sprake is van een arbeidsongeval, is de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, ertoe gehouden een schadeloosstelling toe te kennen. De derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, stelt nooit het officiële aangifteformulier van de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij te hebben ontvangen.

Eiseressen zijn de verzekeraars burgerlijke aansprakelijkheid van verweerster.

Het arbeidshof verwijst voorts naar de feiten, zoals beschreven in het arrest van 13 september 2012 van het hof van beroep te Antwerpen, waarvan de bewoordingen als volgt zijn aangehaald in het onderzochte arrest:

*“Op 26 augustus 2008 was [verweerder], zaakvoerder van [verweerster], vanaf 8u ‘s ochtends bezig met het uitvoeren van grondwerken aan een woning eigendom van de heer N., gelegen te D., N.*

*Deze werken omvatten het uitvoeren van grondwerken voor het leveren en plaatsen van drie putten (een regenwaterput, een septische put en een bio-filterput) en het plaatsen van wachtbuizen voor aansluiting van nutsvoorziening.*

*Het ongeval gebeurde tijdens het graven van een put voor het plaatsen van een betonnen regenwaterciterne met capaciteit van 7.500 liter.*

*Op vraag van [verweerder] heeft het slachtoffer, de heer K. R., met een tractor en oplegger van [verweerster] de voormelde regenwaterciterne afgehaald en naar de werf gebracht. Daarna heeft hij de tractor geparkeerd en vervolgens is hij teruggekeerd naar de plaats van de werken.*

*Om de diepte van de uit te graven put te meten werd door [verweerder] gebruik gemaakt van een plastieken buis waarop hij de juiste afstand had aangeduid. Deze buis viel op een bepaald moment in de reeds gegraven put.*

*Teneinde deze buis terug uit de put te halen ging K. R. in de graafbak van de machine staan, waarna [verweerder] de graafmachine bediende en de graafbak in de put liet zakken. Op een bepaald moment toen K. R. de buis nam, verloor hij zijn evenwicht door afbrokkelend zand en viel hij. Hij*

*kwam met zijn keel op het uiteinde van de plastieken buis terecht en viel dieper in de put.*

*[Verweerder] is onmiddellijk met een ladder en schup en zaag in de put afgedaald om K. te bevrijden en kreeg hulp van de net toegekomen S.P. terwijl de eigenaar van de woning de hulpdiensten verwittigde, doch het slachtoffer reageerde op dat moment al niet meer.*

*Later tijdens de poging van de brandweer om K. uit de put te halen, is de put volledig ingestort en werd het slachtoffer volledig bedolven onder het zand.*

*K. R. overleed ter plaatse” (p. 5-6 van het bestreden arrest).*

2. Het arbeidsauditoraat heeft verwerende partijen gedagvaard voor de correctionele rechtbank te Hasselt. Beide werden vrijgesproken bij vonnis van 10 juni 2011.

Tegen dat vonnis werd hoger beroep aangetekend bij de correctionele kamer van het hof van beroep te Antwerpen, dat bij arrest van 13 september 2012 de strafvordering met toepassing van artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet schorste in afwachting van een uitspraak door een arbeidsgerecht over het prejudicieel geschil m.b.t. de kwalificatie van het ongeval.

Het cassatieberoep van de vennootschap en haar zaakvoerder tegen dat arrest werd door uw Hof verworpen bij arrest van 1 oktober 2013, op de grond dat het arrest van het hof van beroep geen eindarrest was.

De derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, was geen partij in die procedure.

Eiseressen verzochten bij verzoekschrift van 2 maart 2022 de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Tongeren, uitspraak te doen over het prejudiciële geschil.

Bij vonnis van 27 juni 2022 zegde de arbeidsrechtbank voor recht dat wijlen de heer K. niet het slachtoffer werd van een arbeidsongeval.

De eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen stelden op 22 augustus 2022 hoger beroep in tegen het vonnis. Eiseressen stelden hoger beroep in bij conclusies van 4 januari 2023. De derde tot bindend

verklaring van het arrest opgeroepen partij, en verweerster stelden incidenteel hoger beroep in bij conclusies van 3 november 2022 respectievelijk 5 december 2022.

3. Op 26 augustus 2011 leidde de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, zowel in eigen naam als in naam van haar toen nog minderjarige zoon, de tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, een bodemprocedure in voor de arbeidsrechtbank te Tongeren m.b.t. het bepalen van de (financiële) gevolgen van het ongeval waarvan wijlen de heer K. het slachtoffer werd.

Eveneens op 26 augustus 2011 dagvaardde de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, zowel in eigen naam als in naam van haar toen nog minderjarige zoon, de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij in gedwongen tussenkomst en vorderde zij de veroordeling van de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij tot betaling van 1,00 euro provisioneel. Gelet op de hangende strafrechtelijke procedure werd de zaak naar de rol verzonden.

Op 27 maart 2012 dagvaardde de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij verwerende partijen in gedwongen tussenkomst en vrijwaring.

Bij conclusies van 26 juni 2015 heeft de tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij, intussen meerderjarig, het geding in eigen naam hervat.

4. Bij arrest van 6 november 2023 neemt het arbeidshof Antwerpen, afdeling Hasselt, akte van de gedinghervatting door de tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij en van het hoger beroep ingesteld door eiseressen.

Het arbeidshof verklaart het hoger beroep van zowel de eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen, als het hoger beroep van eiseressen en het incidenteel hoger beroep van verweerster ongegrond.

Het arbeidshof verklaart het hoger beroep van de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij gegrond en verklaart in het kader van het prejudicieel geschil niet te beschikken over de functionele rechtsmacht om uitspraak te doen over, enerzijds, de financiële eisen die de eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen instelden op grond van de

Arbeidsongevallenwet en, anderzijds, het verhaalsrecht van de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij op grond van artikel 60 van de Arbeidsongevallenwet.

Het arbeidshof bevestigt het vonnis van 27 juni 2022 van de arbeidsrechtbank, met uitzondering van de beslissing over de gerechtskosten. De appelrechters, opnieuw rechtsprekend, zeggen voor recht dat de derde tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij niet kan worden veroordeeld tot de gerechtskosten met toepassing van artikel 68 van de Arbeidsongevallenwet en dat de gerechtskosten aan de zijde van de eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen niet kunnen worden vereffend op 142,12 euro rechtsplegingsvergoeding.

Tegen dit arrest komen eiseressen op met het volgende middel tot cassatie.

### **ENIG MIDDEL TOT CASSATIE**

#### **Geschonden wetsbepalingen**

- artikelen 144 en 149 van de gecoördineerde Grondwet;
- artikel 15 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering;
- artikelen 556, 563 en 579 van het Gerechtelijk Wetboek;
- artikel 74, tweede lid van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen (hierna Arbeidsongevallenwet).

#### **Aangevochten beslissing**

Het arbeidshof verklaart het hoger beroep van eiseressen ongegrond en beslist aldus op volgende gronden (p. 13-33 van het bestreden arrest):

#### ***“4. DE FUNCTIONELE RECHTSMACHT VAN HET ARBEIDSHOF IN HET KADER VAN HET PREJUDICIEEL GESCHIL IS BEPERKT***

*Het arbeidshof wordt gevat in het kader van een prejudicieel geschil overeenkomstig artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet.[...]*

*Volgens artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet worden prejudiciële geschillen die zich stellen voor de strafrechter in verband met de interpretatie van die wet door het arbeidsgerecht beslecht. Met deze regeling wordt beoogd dat de strafrechter dezelfde interpretatie van de Arbeidsongevallenwet aanhoudt als de arbeidsgerechten.[...]*

*[Uw Hof] oordeelde in een arrest van 7 oktober 2015 dat de in artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet bedoelde prejudiciële exceptie betrekking moet hebben op de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet. De appelrechters konden volgens [uw Hof] naar recht beslissen dat de getroffene op het ogenblik van het ongeval niet door een arbeidsovereenkomst was verbonden.[...]*

*Het prejudicieel geschil heeft volgens het hof van beroep te Antwerpen betrekking op de kwalificatie van het ongeval van 26 augustus 2008. De vraag die het arbeidshof moet beantwoorden is of wijlen R.K. op 26 augustus 2008 al dan niet het slachtoffer was van een arbeidsongeval. Het openbaar ministerie, de burgerlijke partijen en de beklaagden nemen hierover tegengestelde standpunten in.*

*De functionele rechtsmacht waarover het arbeidshof beschikt om kennis te nemen van de eis die voor hem is aangebracht, is in deze procedure beperkt tot het prejudicieel geschil dat werd vastgesteld door het hof van beroep te Antwerpen in het arrest van 13 september 2012. Het arbeidshof kan zich bijgevolg enkel uitspreken over het al dan niet bestaan van een arbeidsongeval.*

*De procedure m.b.t. het prejudicieel geschil moet worden onderscheiden van de bodemprocedure die voor de arbeidsrechtbank te Tongeren werd ingeleid op 26 april 2011 door [de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij] [...].*

*[...]*

## **6. TEN GRONDE**

*[De eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen en eiseressen] houden voor dat wijlen R.K. op 26 augustus 2008 het slachtoffer is geworden van een dodelijk arbeidsongeval, toen hij officieus was tewerkgesteld door [verweerder en/of verweerster].*

### **6.1. Toepassing van de Arbeidsongevallenwet**

*Volgens artikel 1 van de Arbeidsongevallenwet vindt de wet toepassing op alle personen die als werkgever, werknemer of daarmee gelijkgestelde, geheel of gedeeltelijk vallen onder de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.[...]*

*De RSZ-wet is van toepassing op de werknemers en de werkgevers die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden.[...]*

*De toepassing van de Arbeidsongevallenwet veronderstelt dus het bestaan van een arbeidsovereenkomst op het ogenblik van het ongeval.*

*[...]*

*De eerste rechters kwalificeerden de samenwerking als een vriendendienst. Er is geen wettelijke bepaling die een vriendendienst omschrijft. Een vriendendienst is volgens het arbeidshof een vrijblijvende en eerder toevallige hulp die wordt verleend aan een 'vriend' of een 'kennis'.*

*Vrijwilligerswerk is evenwel uitgesloten. [...]*

*Terecht merken [eiseressen] op dat er evenmin sprake kan zijn van gelegenheidsarbeid in de land- en tuinbouw.[...]*

## **6.2. Het bestaan van een arbeidsongeval**

*Artikel 7, eerste lid van de Arbeidsongevallenwet bepaalt dat als arbeidsongeval wordt aanzien elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt, en dat een letsel veroorzaakt.*

*Volgens artikel 7, derde lid van de Arbeidsongevallenwet wordt het ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de overeenkomst, behoudens tegenbewijs, geacht te zijn overkomen door het feit van de uitvoering van die overeenkomst.*

*Artikel 7 van de Arbeidsongevallenwet gaat uit van het bestaan van een arbeidsovereenkomst.*

*Volgens artikel 9 van de Arbeidsongevallenwet wordt, wanneer de getroffene of zijn rechthebbenden benevens het bestaan van een letsel, een plotselinge gebeurtenis aanwijst, het letsel, behoudens tegenbewijs, vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt.*

*Een plotselinge gebeurtenis kan worden omschreven als een duidelijk in de tijd en ruimte lokaliseerbare gebeurtenis die bovendien slechts een korte tijdsspanne in beslag neemt. De plotselinge gebeurtenis is het duidelijk aanwijsbaar in tijd en ruimte te situeren element dat het letsel heeft kunnen veroorzaken.[...]*

*[De eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen] wijzen als plotselinge gebeurtenis aan[...]: [...].*

*[...].*

*Partijen betwisten niet dat er zich een plotselinge gebeurtenis heeft voorgedaan, en dat deze plotselinge gebeurtenis de letsels hebben kunnen veroorzaken met het overlijden van R.K. tot gevolg. Deze letsels worden geacht te zijn overkomen door het feit van de uitvoering van de overeenkomst.*

*Zoals hierboven reeds aangehaald [...], vereist de toepassing van de Arbeidsongevallenwet het bestaan van een arbeidsovereenkomst. Het arbeidshof moet bijgevolg oordelen of er een arbeidsovereenkomst bestond tussen wijlen R.K. en [verweester en/of verweerder] op het ogenblik waarop het tragische ongeval is gebeurd.*

### **6.3. Het bestaan van een arbeidsovereenkomst**

*[...]*

#### **6.3.2. Het bestaan van een arbeidsovereenkomst is niet bewezen**

*[...]*

##### **6.3.2.1. Het leveren van arbeidsprestaties**

*(v) Tussenbesluit*

*[...]*

*Op basis van de verklaringen van [de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij], de ooggetuigen S. en S.M. en de verklaringen van J.D. en diens echtgenote A.V.B., staat vast dat R.K. op 26 augustus 2008 de ganse dag, en in mei 2007 op de werf van J.D., prestaties heeft geleverd voor [verweester en/of verweerder]. Het is waarschijnlijk dat dit gebeurde in het kader van een mondelinge overeenkomst om niet, veeleer dan dat er sprake was van een vriendendienst. De prestaties die wijlen R.K. leverde op deze werven was immers niet toevallig of uitzonderlijk.*

#### **6.3.2.2. De betaling van loon**

*Het geheel van de stukken dat [de eerste tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partij] neerlegt, houdt geen bewijs in van de overeenkomst die er tussen partijen zou hebben bestaan over de betaling van loon.*

*De vaststelling dat een partij geen loon is verschuldigd voor het werk dat werd uitgevoerd, volstaat om het bestaan van een arbeidsovereenkomst uit te sluiten.[...]*

#### **6.3.2.3. De uitoefening van gezag**

*Uit het strafdossier en de stukken van partijen blijkt niet dat [verweerder en/of verweester] bevelen gaven aan wijlen R.K. en het uitgevoerde werk controleerden.*

*Het is eveneens niet aangetoond dat [verweerder en/of verweester] de mogelijkheid hadden om hiërarchische controle uit te oefenen, of dat wijlen R.K. geen vrijheid had in de organisatie van het werk of de werktijd. Deze feitelijke elementen veronderstellen immers het bestaan van gezag.*

*Het enkele feit dat R.K. op de werven met het materiaal werkte van [verweerder en/of verweester] duidt evenmin op het bestaan van een ondergeschikt verband.*

*[...]*

*Vermits het bewijs niet is geleverd dat partijen loonafspraken hebben gemaakt, moet het vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst gebaseerd op de vervulling van de specifieke criteria*

*niet worden onderzocht. [De eerste en tweede tot bindend verklaring van het arrest opgeroepen partijen] beroepen zich overigens niet op het weerlegbaar vermoeden.*

#### **6.3.2.4.        Besluit m.b.t. het prejudicieel geschil**

*Het arbeidshof komt tot het besluit dat het ongeval waarbij R.K. op 26 augustus 2008 op een tragische wijze het leven liet, niet kan worden gekwalificeerd als een arbeidsongeval in de zin van artikel 7 van de Arbeidsongevallenwet. Het ongeval van wijlen R.K. is hem niet overkomen als werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de overeenkomst.*

*Twee essentiële bestanddelen om tot het bestaan van een arbeidsovereenkomst te kunnen besluiten zijn niet bewezen, te weten de betaling van loon en de uitoefening van gezag. Er is even sprake van een vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst.”*

### **Grieven**

#### Eerste onderdeel

Artikel 15 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen, de strafrechter beslist over de geschillen van burgerlijk recht die incidenteel voor hem worden opgeworpen naar aanleiding van de misdrijven die bij hem aanhangig zijn.

Overeenkomstig het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet worden prejudiciële geschillen die zich stellen voor de strafrechter in verband met de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet, beslecht door het arbeidsgerecht.

De in artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet vastgelegde bepaling vormt een uitzondering op de algemene bepaling van artikel 15 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering en moet bijgevolg strikt worden uitgelegd. Om te kunnen worden aangenomen, moet de prejudiciële exceptie bedoeld in artikel 74, tweede lid, van de Arbeidsongevallenwet, dan ook beperkt blijven tot de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet zelf.

Geschillen over het bestaan van een arbeidsovereenkomst zijn arbeidsrechtelijke geschillen die te onderscheiden zijn van de in het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet bedoelde geschillen en waarover de strafrechter uitspraak kan doen.

Het komt de arbeidsgerechten bijgevolg niet toe op grond van het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet te oordelen of het slachtoffer van een ongeval al dan niet was verbonden door een arbeidsovereenkomst met een andere bij het ongeval betrokken partij.

Het arbeidshof dat vaststelt dat de partijen *in casu* niet betwisten dat zich een plotselinge gebeurtenis heeft voorgedaan, overweegt naar recht dat deze plotselinge gebeurtenis de letsels heeft kunnen veroorzaken die het overlijden van de heer R.K. tot gevolg hebben gehad en dat deze letsels moeten worden geacht te zijn overkomen door het feit van de uitvoering van de overeenkomst tussen de heer R.K., enerzijds, en verweerder en/of verweerster, anderzijds.

Het arbeidshof overweegt echter niet naar recht dat de appelrechters moeten oordelen of er een arbeidsovereenkomst bestond tussen wijlen de heer R.K. en verweester en/of verweerder op het ogenblik van het ongeval. Een geschil over het bestaan van een arbeidsovereenkomst moet immers worden onderscheiden van de in het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet bedoelde geschillen waarover de strafrechter uitspraak kan doen.

Na te hebben vastgesteld dat wijlen de heer R.K. op 26 augustus 2008 de ganse dag, en in mei 2007 op de werf van J. D., prestaties heeft geleverd voor verweester en/of verweerder en dat die prestaties niet toevallig of uitzonderlijk waren, oordelen de appelrechters dat dit waarschijnlijk gebeurde in het kader van een mondelinge overeenkomst om niet, dat het geheel van de stukken geen bewijs inhoudt van de overeenkomst over de betaling van loon, die tussen de heer R.K. en verweester en/of verweerder zou hebben bestaan, en dat de uitoefening van werkgeversgezag door verweester en/of verweerder ten aanzien van de heer R.K. niet is bewezen.

Op de grond dat twee essentiële bestanddelen om tot het bestaan van een arbeidsovereenkomst tussen de heer R.K. en verweester en/of verweerder te kunnen besluiten niet zijn bewezen, te weten de betaling van loon en de uitoefening van gezag, en dat er geen sprake is van een vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst, beslist het arbeidshof dat het ongeval

waarvan de heer R.K. op 26 augustus 2008 het slachtoffer werd, niet te wijten is aan de uitvoering van een arbeidsovereenkomst.

Voor zover de appelrechters oordelen dat tussen de heer K. en verweerster en/of verweerder geen arbeidsovereenkomst bestond, beslecht het arbeidshof een geschil dat te onderscheiden is van de in het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet bedoelde geschillen en waarover de strafrechter uitspraak kan doen (schending van 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet zoals gepreciseerd in de aanhef van het middel).

Het arbeidshof verklaart op die gronden het hoger beroep van eiseressen niet naar recht ongegrond (schending van de artikelen 144 van de gecoördineerde Grondwet, 15 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, 556, 563 en 579 van het Gerechtelijk Wetboek, en 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet zoals gepreciseerd in de aanhef van het middel).

#### Tweede onderdeel

Artikel 149 van de gecoördineerde Grondwet verplicht de rechters hun vonnissen en arresten regelmatig met redenen te omkleden.

Een beslissing waarvan het beschikkend gedeelte is gegrond op daarmee tegenstrijdige redenen, is niet regelmatig gemotiveerd.

Enerzijds, overwegen de appelrechters het volgende:

*“[Uw Hof] oordeelde in een arrest van 7 oktober 2015 dat de in artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet bedoelde prejudiciële exceptie betrekking moet hebben op de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet. De appelrechters konden volgens [uw Hof] naar recht beslissen dat de getroffene op het ogenblik van het ongeval niet door een arbeidsovereenkomst was verbonden.[...] (p. 14 van het bestreden arrest).*

Uw Hof stelde in die zaak vast dat de eisers het bestreden arrest verweten de door hen voorgestelde prejudiciële vraag betreffende het bestaan van een arbeidsovereenkomst niet te hebben gesteld aan de arbeidsrechtbank. Uw Hof overwoog dat, om te kunnen worden aangenomen, de prejudiciële exceptie bedoeld in artikel 74, tweede lid, van de Arbeidsongevallenwet, betrekking moet hebben op de interpretatie van die wet. Uw Hof stelde vast dat het hof van beroep

had geoordeeld dat de verweerder, op het ogenblik van het ongeval, geen arbeidsovereenkomst met P. M. of met de vennootschap A. had en erop gewezen had dat bij het hof van beroep geen geschil over een eventuele band tussen de verweerder en andere natuurlijke personen en rechtspersonen aanhangig was gemaakt. Uw Hof besliste dat, met die overwegingen die niet onder de uitlegging vallen van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, de appelrechters de door de eisers aangevoerde prejudiciële exceptie naar recht hadden afgewezen.

Anderzijds, beslist het arbeidshof dat het ongeval waarbij de heer R. K. op tragische wijze het leven liet, niet kan worden gekwalificeerd als een arbeidsongeval, op de grond dat het ongeval geen arbeidsongeval is, op de grond dat twee essentiële bestanddelen om te kunnen besluiten tot het bestaan van een arbeidsovereenkomst met verweerster en/of verweerder niet zijn bewezen en evenmin sprake is van een vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst (p. 33 van het bestreden arrest).

Vermits het arbeidshof, enerzijds met de verwijzing naar het arrest van uw Hof, overweegt dat de in artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet bedoelde prejudiciële exceptie betrekking moet hebben op de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet en dat de vraag of tussen partijen al dan niet een arbeidsovereenkomst bestaat geen betrekking heeft op de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet, maar, anderzijds, in het kader van het prejudiciële geschil dat is voorgelegd aan de appelrechters, onderzoekt of een arbeidsovereenkomst bestaat tussen de heer R. K. en de verwerende partijen of één ervan en beslist dat van een arbeidsovereenkomst geen sprake is, berust het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissing naar luid waarvan het ongeval waarbij de heer R. K. geen arbeidsongeval is op daarmee strijdige redenen en is het arrest bijgevolg niet regelmatig met redenen omkleed (schending van artikel 149 van de gecoördineerde Grondwet).

### **TOELICHTING BIJ HET MIDDEL**

In het eerste onderdeel duiden eiseressen het arbeidshof ten grieve de grenzen van rechtsmacht in het kader van het bij artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet te buiten te zijn gegaan.

De rechtsleer is van oordeel dat de rechtsmacht van de arbeidsgerechten in het kader van artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet een uitzondering vormt en bijgevolg strikt moet worden geïnterpreteerd en beperkt

moet blijven tot de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet zelf (L. Drubbel, “Hoe wijs is verwijzen? Toepassing van art. 74, 2° lid van de Arbeidsongevallenwet”, BTSZ 2002, 181-182; S. Remouchamps, C. Lorgeoux en M. Jourdan, *Accidents du travail : procédure (contentieuse et non-contentieuse) et règles de prescription*, Wolters Kluwer Belgium, Liège, 2023, 93-94 ; D. Simoens, “Wijzigingen in de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 door een Wet van 7 juli 1978”, RW 1978-79, 1315 H. Van Rompaey *Bevoegdheid en rechtspleging in Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, Comm. – 5.3/8-9).*

Om te kunnen worden aangenomen, moet de in artikel 74, tweede lid van de Arbeidsongevallenwet bedoelde prejudiciële exceptie inderdaad betrekking hebben op de interpretatie van de Arbeidsongevallenwet zelf. De loutere vaststelling dat een beklaagde die lichamelijk gekwetst raakte bij een ongeval zich beroept op artikel 18 van de Arbeidsovereenkomstenwet, leidt niet tot de vaststelling van een prejudicieel geschil, zoals bedoeld in artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet. Door zich te beroepen op artikel 18 van de Arbeidsovereenkomstenwet doet de beklaagde immers slechts een arbeidsrechtelijk geschil ontstaan dat te onderscheiden is van de in artikel 74 AOW bedoelde geschillen en waarover de strafrechter uitspraak kan doen (Cass., 10 mei 1989, R.W., 1989-1990, p. 575; Corr. Hasselt 28 november 2007, T.Strafr. 2008, afl. 5, 410; C. Clesse, *Les accidents (sur le chemin) du travail*, Wolters Kluwer Belgium, Liège, 2021, 168 ; A. Masschelein, *Arbeidsongevallen in de private sector*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2023, 460; H. Van Rompaey *Bevoegdheid en rechtspleging in Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, Comm. – 5.3/7).*

In dezelfde zin heeft uw Hof bij arrest van 7 oktober 2015 (AR P.15.0185.F) het volgende beslist:

*“De eisers verwijten het arrest dat het de door hen voorgestelde prejudiciële vraag niet stelt aan de arbeidsrechtbank betreffende het bestaan van een arbeidsovereenkomst, waarna dit rechtscollege kan beslissen of de toepassingsvoorwaarden van de arbeidsongevallenwet al dan niet verenigd waren.*

*De eiseres is een immobiliënn vennootschap waarvan de eiser afgevaardigd bestuurder is. Beiden werden vervolgd wegens inbreuken op de arbeidsreglementering en onopzettelijke slagen en verwondingen aan de verweerder.*

*Volgens het arrest had de eiseres, als eigenaar van het gebouw waar het ongeval zich heeft voorgedaan, de door P. M. beheerde vennootschap Abas*

*ermee belast daarin werkzaamheden te verrichten waarvoor die vennootschap een beroep had gedaan op een onderneming die de verweerder haar, onder het officiële statuut van zelfstandige, had ter beschikking gesteld. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden verrichtte de verweerder werk volgens de richtlijnen van P. M., toen hij na het instorten van een betonpaneel zwaargewond geraakte.*

*Artikel 15 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen, de strafrechter beslist over de geschillen van burgerlijk recht die incidenteel voor hem worden opgeroepen naar aanleiding van de misdrijven die bij hem aanhangig zijn.*

*Krachtens artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet worden prejudiciële geschillen die zich voor de strafrechter stellen in verband met de interpretatie van die wet, door het arbeidsgerecht beslecht.*

*Om te kunnen worden aangenomen, moet de prejudiciële exceptie bedoeld in artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet, betrekking hebben op de interpretatie van die wet.*

*Het hof van beroep heeft geoordeeld dat de verweerder, op het ogenblik van het ongeval, geen arbeidsovereenkomst met P. M. of met de vennootschap Abas had. Het heeft ook erop gewezen dat bij het hof van beroep geen geschil over een eventuele band tussen de verweerder en andere natuurlijke personen en rechtspersonen aanhangig was gemaakt.*

*Met die overwegingen, die niet onder de uitlegging vallen van de wet van 10 april 1971, hebben de appelrechters de door de eisers aangevoerde prejudiciële exceptie naar recht afgewezen.*

*Het middel kan niet worden aangenomen”.*

Voor zover de appelrechters in het bestreden arrest oordelen dat tussen de heer K. en verweester en/of verweerder geen arbeidsovereenkomst bestond, beslecht het arbeidshof een geschil dat te onderscheiden is van de in het tweede lid van artikel 74 van de Arbeidsongevallenwet bedoelde geschillen en waarover de strafrechter uitspraak kan doen. Het arbeidshof verklaart op die gronden het hoger beroep van eiseressen bijgevolg niet naar recht ongegrond.

Het tweede onderdeel van het middel behoeft geen nadere toelichting.

\*

\*       \*

**Op deze gronden en overwegingen** besluit ondergetekende advocaat voor eiseressen dat het U, Hooggeachte Heren en Dames, moge behagen het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en de partijen naar een ander arbeidshof te verwijzen en te beslissen over de kosten als naar recht.

Antwerpen, 27 februari  
2024

J. Verbist

Bij de indiening ter griffie wordt bij deze voorziening het exploit van betekening aan de verwerende partij gevoegd.